

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня бакалавр**  
зі спеціальності 051 «Економіка»  
(шифр та найменування спеціальності)  
За освітньою програмою  
«Бізнес-статистика та аналітика»  
(назва освітньої програми)

на тему:  
**«Статистичний аналіз рівня правопорушень в Україні»**

**Виконавець:**

Студентка факультету економіки та  
управління підприємництвом

Нефідова Н. Р. \_\_\_\_\_

**Науковий керівник:**

к.е.н., доцент

Ольвінська Ю. О. \_\_\_\_\_

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Актуальність проблеми.** Складна соціально-економічна ситуація в Україні, поглиблення кризового стану одночасно в трьох сферах життєдіяльності - духовній, соціальній і економічній, спричинила глибокі зміни у світосприйнятті і поведінці молоді. Ці зміни носять системний характер і значною мірою позначаються на психіці та сприяє формуванню девіантної поведінки серед молодого покоління. Особливо згубними є зростання злочинності, розвиток наркотизації та алкоголізації, проституція, втрата високих ідеалів, неоптимістичне сприйняття життя, відчуження від суспільства, прояв злочинної поведінки особливо у підлітковому віці.

Наслідки зростання поширеності правопорушень і, відповідно, її соціальних наслідків, посилюються слабкою результативністю системи соціального контролю в названій сфері функціонування суспільного життя.

**Мета і завдання кваліфікаційної роботи.** Закріплення теоретичних знань і здобуття навичок обробки статистичної інформації, а також аналіз та дослідження рівня правопорушень та злочинності в Україні і розгляд проблем, які пов'язані з правопорушеннями та злочинністю

**Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:**

- 1) ознайомлення з особливостями розрахунку статистичних показників в сфері правопорушень та злочинності;
- 2) ознайомлення з класифікацією правопорушень та злочинів;
- 3) характеристика найважливіших статистичних показників, що характеризують правопорушення;
- 4) аналіз рівня правопорушень та злочинності в динаміці;
- 5) аналіз структури правопорушень та злочинів в Україні;
- 6) провести групування регіонів України за кількістю виявлених злочинів;
- 7) визначити середні показники та показники варіації рівня правопорушень та злочинності в регіонах;
- 8) побудувати кореляційно-регресійну модель рівня злочинності, виявити фактори, що сприяють поширенню злочинності в Україні;
- 9) зробити прогноз рівня злочинності на майбутні періоди;
- 10) зобразити графічно результати аналізу та дослідження.

**Об'єкт і предмет дослідження.** Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є кількісно-якісна характеристика показників, що характеризують рівень злочинності в Україні та в окремих її регіонах у 2005-2018 роках.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є статистичний аналіз просторово-часової варіації показника рівня правопорушень та злочинності в Україні.

**Методи дослідження.** При виконанні кваліфікаційної роботи використовувались такі статистичні методи: метод середніх величин, метод порівняння, показники варіації, метод статистичних групувань, аналіз динаміки та КРА, графічний метод. Для обробки й аналізу інформації використовувалися такі комп'ютерні програми: Microsoft Excel 2010 та Microsoft Word 2010.

**Інформаційна база дослідження.** Інформаційною базою дослідження є наукові публікації вітчизняних і закордонних учених, нормативно-законодавчі акти

України, дані офіційних статистичних збірників України, електронні ресурси офіційних сайтів Державної служби статистики та державних установ, матеріали науково-практичних конференцій, професійних періодичних видань, результати спостережень і обстежень у закладах освіти.

**Структура кваліфікаційної роботи.** Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

1. **Публікації.** За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано 1 статтю: Нефідова Н. Р. Статистичний аналіз динаміки та структури злочинності в Україні [текст]/ Н. Р. Нефідова, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових, студентських праць. Випуск 6. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2020. – С. 44 – 49.

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми кваліфікаційної роботи, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, відображено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів.

В першому розділі кваліфікаційної роботи **«Теоретико-методологічні основи статистичного дослідження правопорушень та злочинності»** було розглянуто методологічні та теоретичні основи вивчення правопорушень та злочинності, було висвітлено законодавчі та нормативні бази у сфері правопорушень та злочинності, наведено основні класифікації правопорушень та злочинності; розглянуто методи дослідження, які застосовувались у наступних розділах.

В другому розділі кваліфікаційної роботи **«Статистичний аналіз рівня правопорушень та злочинності в Україні у 2005-2018 роках»** було проведено аналіз динаміки показників рівня правопорушень та злочинності в Україні, проведено аналіз розподілу кількості виявлених злочинів за окремими видами в Україні, проведено диференціацію регіонів України за кількістю виявлених злочинів у 2005 та 2018 роках.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи **«Кореляційно-регресійний аналіз рівня злочинності в Україні»** проведено кореляційно-регресійний аналіз рівня злочинності в Україні та зроблено прогноз рівня злочинності на майбутні періоди.

## ВИСНОВКИ

Злочини являють собою особливу різновидність поведінки людей і інших суб'єктів суспільних відносин. Законом регулюються тільки вчинки людей, їх дії або бездіяльність. Не можуть регулюватися нормами права думки людей або певні риси характеру. Поза своїми діями, людина не існує для закону. Якщо ж закон карає за тенденцію, за образ думок, то він служить знищенню рівності людей перед законом, роз'єднує їх. Закони, які роблять головним критерієм не дії як такі, а образ думок діючої особи – це не що інше, як позитивні санкції беззаконня. Злочин – це, перш за все, діяння (дії або бездіяльність). Він відрізняється від права і від правомірної поведінки певною сукупністю ознак. Тому, є надзвичайно важливим знати поняття злочину, його ознаки природу та сутність. Це дасть змогу у майбутньому реально боротися з наростаючою загрозою злочинності в нашій державі.

У кваліфікаційній роботі було проведено статистичне дослідження рівня правопорушень та злочинності в Україні у 2005-2018 роках.

За результатами проведеного статистичного дослідження можна зробити висновок, що за період 2006-2018 роки кількість виявлених злочинів в Україні зменшилась на 4,6 тис. злочинів або на 0,9%. А у 2018 році порівняно з 2017 роком кількість виявлених злочинів скоротила на 36,8 тис. або на 7,0%, причому кожен відсоток даного скорочення містив у собі 5,2 тис. злочинів. Найбільша кількість злочинів в Україні спостерігалась у 2016 році (592,6 тис.), а найменша – у 2008 році (390,2 тис.).

А кількість засуджених в Україні за аналізований період скоротилась на 103,2 тис. або на 58,3%. У 2018 році порівняно з 2017 роком кількість засуджених скоротилась на 3,1 тис. або на 4,0%, причому кожен відсоток даного скорочення містив 0,8 тис. засуджених.

Найвища кількість засуджених за вироками судів в Україні за аналізований період спостерігалась у 2005 році – 176,9 тис., а найнижча у 2018 році – 73,7 тис.

Слід також відмітити, що в цілому за 2006-2018 роки кількість засуджених скорочується значно прискореними темпами ніж кількість виявлених злочинів. Швидкість скорочення кількості засуджених за період 2006-2018 роки перевищувала швидкість скорочення кількості виявлених злочинів у 61 раз. Така тенденція може свідчити про не ефективну роботу правоохоронних та судових органів.

Якщо проаналізувати динаміку рівня злочинності в Україні можна зробити висновок, що за період 2006-2018 роки кількість скоєних злочинів у розрахунку на 100 тис. населення збільшилось на 10,4%, а у 2018 році порівняно з 2017 роком скоротилось на 6,5%. Максимальний рівень злочинності спостерігався у 2016 році, а мінімальний – у 2008 році.

Найбільшу питому вагу у сукупності скоєних злочинів займають злочини проти власності, а саме: 57,3% - у 2005 році та 63,5% - у 2018 році. Далі йдуть злочини у сфері обігу наркотичних засобів: 13,4% та 11,4% у 2005 та 2018 роках відповідно. Найменшу питому вагу займають злочини проти довкілля та злочини проти волі, честі та гідності, 0,4% та 0,1% відповідно.

Розрахований квадратичний коефіцієнт структурних зрушень свідчить, проте що структура злочинів у 2018 році порівняно з 2005 роком в середньому відхилялась в тій чи іншій біг на 1,98 відсоткових пунктів.

Оскільки отримане значення квадратичного коефіцієнта варіації менше ніж 33,3%, то значних зрушень у структурі окремих видів виявлених злочинів в Україні у 2005 та 2018 роках не спостерігалось. Тобто протягом всього аналізованого періоду значних змін у структурі виявлених злочинів не відбулось.

У 2005 році найбільша кількість областей – 62,5% – входять до групи з найменшою кількістю виявлених злочинів, а до групи з найбільшою кількістю виявлених злочинів входить тільки Донецька область.

В Україні у 2005 році у більшості областей кількість виявлених злочинів складала 10,7 тис. злочинів. У половини областей України кількість виявлених злочинів була менша ніж 12,2 тис. злочинів, а у половини – більша. Середня кількість виявлених злочинів в цілому по областях України складала 17,6 тис.

Так, у 2005 році кількість виявлених злочинів в окремих областях в середньому відхилялась від середньої кількості злочинів по Україні на 21,4 тис. в

кожен біг. Так як коефіцієнт варіації більше 33,3%, то сукупність областей України за кількістю виявлених злочинів не однорідна та середнє значення для неї не типове.

У 2018 році найбільша кількість областей – 41,7% – входять до групи з найменшою кількістю виявлених злочинів, а до групи з найбільшою кількістю виявлених злочинів входить тільки Дніпропетровська область.

У більшості областей України кількість виявлених злочинів складала 11,7 тис. злочинів. У половини областей України кількість виявлених злочинів була менша ніж 15,6 тис. злочинів, а у половини – більша. Середня кількість виявлених злочинів в цілому по областях України складала 18,3 тис.

Так, у 2018 році кількість виявлених злочинів в окремих областях в середньому відхилялась від середньої кількості злочинів по Україні на 20,1 тис. злочинів в кожен біг. Так як коефіцієнт варіації більше 33,3%, то сукупність областей України за кількістю виявлених злочинів не однорідна та середнє значення для неї не типове.

Проведений кореляційно-регресійний аналіз показав, що найбільший вплив на рівень злочинності оказує рівень інфляції, безробіття.

А побудований прогноз на 2021 рік свідчить про тенденцію до скорочення рівня злочинності в Україні.

Таким чином, будь-які значні спроби вирішити проблему росту рівня злочинності в країні залежать від масштабних змін в економіці, політиці і суспільстві. Злочинність стає суттєвим фактором посилення соціальної напруги і дестабілізації суспільних відносин, перешкоджає оздоровленню економіки, впорядкуванню споживчого ринку, законодавчого регулювання процесів, що охоплюють ці сфери, сприяє деформації нових форм економічних відносин. Вона кинула виклик суспільству, поставила під загрозу здійснення перетворень, що здійснюються в Україні.

Проте усунути всі причини правопорушень неможливо, оскільки нереально ліквідувати всі суперечності, які існують у суспільстві.

Тому завдання держави - звести ці причини до найнижчого рівня, що дасть суспільству можливість ефективно здійснювати контроль та впливати, насамперед, на злочинність. потрібно докорінно змінити і по-новому подивитися на систему заходів, направлених на правову освіченість наших громадян.

## АНОТАЦІЯ

Нефідова Н. Р.

*(прізвище та ініціали студента)*

«Статистичний аналіз рівня правопорушень в Україні»,

*(назва кваліфікаційної роботи)*

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності

051 «Економіка» за освітньою програмою

«Бізнес-статистика та аналітика»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2020 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – правопорушення та злочинність

У роботі розглядаються теоретичні та методологічні питання щодо статистичної оцінки правопорушень та злочинності в Україні, проведено аналіз динаміки рівня правопорушень та злочинності в Україні. Проаналізована структура злочинів. Проведено аналіз регіональних особливостей розповсюдженості злочинності в Україні. Побудована кореляційно-регресійна модель рівня злочинності в Україні. Зроблено прогноз рівня злочинності на майбутні роки .

**Ключові слова:** правопорушення, злочинність, рівень злочинності латентна злочинність, види злочинів, статистичний аналіз

## ANNOTATION

Nefidova N.R.,

*(surname and initials of the student)*

«Statistical analysis of the level of offenses in Ukraine»

*(title of qualification work)*

qualifying work for obtaining an educational bachelor's degree in special

051 «Economics» for the educational program

"Business statistics and analytics",

Odessa National University of Economics

Odessa, 2020

The qualification work of the bachelor's degree consists of three sections. The object of the study - the offense and crime

The article deals with theoretical and methodological issues concerning the statistical evaluation of offenses and crime in Ukraine, analysis of the dynamics of the level of offenses and crime in Ukraine. The structure of crimes is analyzed. The analysis of regional peculiarities of the prevalence of crime in Ukraine is carried out. A correlation-regression model of the crime rate in Ukraine has been built. The crime rate is forecast for the coming years.

Key words: offense, crime, crime rate, latent crime, types of crimes, statistical analysis .